
Legeforeningen med på folkehelseopprop

AKTUELT I FORENINGEN

LINDA MARKHAM

linda.markham@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Sammen med over 100 andre organisasjoner, foreninger, fagpersoner og helseaktører, stilte Legeforeningen seg bak et folkehelseoppop som ble oversendt til regjeringen Solberg like før jul.

VIKTIGE REGULERINGER: Legeforeningen ved president Marit Hermansen, har lenge tatt til orde for at lovgiving og pris og avgifter må brukes aktivt for å gjøre sunne valg enklere og usunne valg vanskeligere. Foto: Legeforeningen.

Oppropet er en reaksjon på budsjettforliket som ble inngått med FrP hvor avgiftene på alkohol, snus og sukker kuttes av næringspolitiske hensyn.

– Med dette går regjeringen imot egne helsepolitiske mål. De handler i strid med klare råd fra WHO og forpliktelsene Norge har om å bidra til å redusere ikke-smittsomme sykdommer med 33 prosent innen 2030. Blant sykdommene finner vi hjerteinfarkt, hjerneslag og andre hjerte- og karsykdommer, kreft, diabetes og kols, sier president i Legeforeningen, Marit Hermansen.

Dokumentert effekt

Omlag 90 prosent av sykdomsbyrden og to av tre dødsfall i Norge er knyttet til ikke-smittsomme sykdommer. Felles er risikofaktorene tobakksbruk, usunt kosthold, fysisk inaktivitet og høyt alkoholforbruk.

Legeforeningen har lenge tatt til orde for at lovgiving og pris og avgifter må brukes aktivt for å gjøre sunne valg enklere og usunne valg vanskeligere. Lovregulering og prispolitikk har dokumentert effekt på levevaner og bidrar samtidig til å utjevne sosiale helseforskjeller.

– Regjeringens fagmyndigheter i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet er også tindrende klare i sine råd på dette området. Økt pris på alkohol, avgiftsøkning for å redusere tobakksforbruket og sunn skatteveksling, altså en kombinasjon av avgifter på usunn mat og subsidier på sunn mat, er tre av ti anbefalte tiltak Helsedirektoratet la frem i 2018 for å redusere sykdomsbyrden, og bedre folkehelsen, sier Hermansen.

Tilbakeslag for mer fysisk aktivitet i skolen

I tillegg til budsjettforliket har Legeforeningen engasjert seg i flere folkehelsepolitiske saker de siste månedene. Sammen med Kreftforeningen, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Norges idrettsforbund og Norsk Fysioterapeutforbund har Legeforeningen dannet en allianse som over flere år har jobbet målrettet for å sikre at alle barn i grunnskolen skal få minst én times fysisk aktivitet i skolen hver dag. Seieren kom i 2017 da Stortinget vedtok at alle elever i 1.–10. klasse skal ha én time med fysisk aktivitet om dagen. Men saken fikk et tilbakeslag i fjor høst da regjeringen opphevet vedtaket i statsbudsjettet for 2021, til tross for store protester fra alliansen.

– Det er nedslående, og dermed lukkes døren for et tiltak som vi vet har positive effekter på læring, klassemiljø og barnas helse. Og ikke minst som vil bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller. Dette er et trist tilbakeskritt for et viktig folkehelseiltak, uttalte Marit Hermansen da avgjørelsen var et faktum.

Publisert: 1. februar 2021. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.